

De invloed van Engels als tweede taal op het verwerven van de Nederlandse bijzinsvolgorde

Heize Oh en Johanneke Caspers
 h.oh@umail.leidenuniv.nl
 32e Anéla-/VIOT Juniorendag <https://anela.nl/activiteiten/juniorendag/>
 Antwerpen, 28 april 2023

ACHTERGROND

Ondanks dat er veel nadruk op woordvolgorde wordt gelegd in het NT2-onderwijs en dat de Koreaanse basis-woordvolgorde op de Nederlandse lijkt, vinden Koreaanse NT3-sprekers de woordvolgorde in de bijzin moeilijk. Heeft dit misschien te maken met Engels dat ze eerder hebben verworven voordat ze Nederlands leerden?

- 1) **Typological primacy model (Rothman, 2010)**
 Typologische gelijkenis krijgt voorrang boven T1-transfer bij T2/T3-taalgebruik
- 2) **De overeenkomst en het verschil tussen de Nederlandse, Engelse en Koreaanse gewone en betrekkelijke bijzin:**

Gewone bijzin: Terwijl Nederlands en Koreaans **SOV**-volgorde hebben, heeft Engels **SVO**-volgorde

Nederlands	...	omdat	ik	je	geloof
Engels	...	because	I	believe	you
Koreaans	...	waenyahamyeon	na-neun	neo-lul	mitgi-ttaemun-ida
		omdat	ik-subject	je-objectief	gelooven-oorzaak-declaratief

Betrekkelijke bijzin: een betrekkelijke bijzin staat altijd voor een antecedent in het Koreaans en heeft **SOV**-volgorde zoals in het Nederlands

	antecedent	betrekkelijke bijzin		rest
Nederlands	De persoon	die het postkantoor heeft beroofd		had een masker op
Engels	The person	who robbed the post office		was wearing a mask
	betrekkelijke bijzin	antecedent	rest	
Koreaans	Ku ucheguk-ul yaktalha-n	ku saram-un	masuku-lul	ssu-eot-ta
	Het postkantoor-obj	beroven-betrekkelijk	de persoon-sub	een masker-obj ophebben-verleden-declaratief

Voorspelling

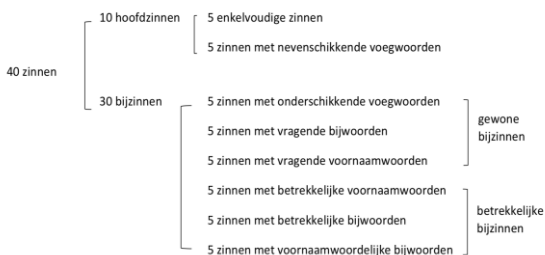
Op basis van TPM zouden we geen verschil verwachten in aantal volgordefouten tussen gewone en betrekkelijke bijzinnen; maar omdat de structuur van de betrekkelijke bijzin in het Koreaans zo sterk afwijkt van die van de Nederlandse en Engelse bijzin, kan deze niet direct vertaald worden en verwachten we daarom dat NT3-sprekers vaker eerst het Engels activeren, waaraan ze meer gewend zijn (T2-transfer).

ONDERZOEKSVRAAG

Speelt Engels als tweede taal een rol bij het produceren van Nederlandse bijzinnen als derde taal door moedertaalsprekers van het Koreaans?

METHODE

Woordvolgorde-test met 40 zinnen (zie onderstaande figuur en een voorbeeld uit de test) is uitgevoerd door 18 studenten van Dutch Studies aan de Hankuk University of Foreign Studies in Seoel.

Woordvolgorde-test

Zet onderstaande woorden en woordgroepen in de juiste volgorde.

had – een masker – het postkantoor – de persoon – die – heeft – beroofd – voor

RESULTATEN

De proefpersonen hebben meer **SVO**-volgorde gebruikt bij de betrekkelijke bijzin (35,1%) dan bij de gewone bijzin (13,5%).

Type bijzin	Zinsvolgorde			Totaal (%)
	SOV (%)	SVO (%)	VS (%)	
Gewone bijzin	188 (70,9%)	36 (13,5%)	41 (15,4%)	265 (100%)
Betrekkelijke bijzin	162 (61,8%)	92 (35,1%)	8 (3,0%)	262 (100%)
Totaal (%)	350 (66,4%)	128 (24,2%)	49 (9,2%)	527 (100%)

CONCLUSIE

Uit het onderzoek blijkt dat Koreaanse NT3-sprekers meer neiging hebben om de Engelse woordvolgorde (**SVO**) te volgen wanneer ze Nederlandse betrekkelijke bijzinnen produceren dan wanneer ze gewone bijzinnen produceren. Hoewel meer dan de helft van de proefpersonen geen pv-fouten hebben gemaakt, is het hier van belang dat er nog steeds pv-fouten voorkwamen ondanks de nadruk op de woordvolgorde in het onderwijs en dezelfde basis-woordvolgorde in hun moedertaal.

Het feit dat de proefpersonen meer **SVO**-volgorde op de Nederlandse betrekkelijke bijzinnen hebben toegepast dan op de gewone bijzinnen suggereert dat Engels als tweede taal een rol speelt bij het produceren van Nederlandse bijzinnen.

REFERENTIE

Rothman, J. (2010). On the typological economy of syntactic transfer: Word order and relative clause high/low attachment preference in L3 Brazilian Portuguese. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 48, 245–273.